

Kennedy Van der Laan

MS **Amlin**

Dekking en uitsluiting van oorlogsrisico's

Caroline Pontvuijst
Mark Wisse

Programma

1. Definitie “oorlogsrisico”
2. Toezichtaspecten: Molestverbod
3. Oorlogsrisico in de verzekeringsovereenkomst

01

Definitie “oorlogsrisico”

Oorlogsrisico

- Geen wettelijke definitie van oorlogsrisico/oorlogsmolest
- Definities Verbond van Verzekeraars 1981 Groot Molest

	Bestaande definitie
Gewapend conflict	Elk geval waarin staten of andere georganiseerde partijen elkaar, of althans de een de ander, gebruik makend van militaire machtsmiddelen bestrijden. Onder gewapend conflict wordt mede verstaan het gewapende optreden van een vredesmacht der Verenigde Naties.
Burgeroorlog	Een min of meer georganiseerde gewelddadige strijd tussen inwoners van eenzelfde staat, waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat betrokken is.
Opstand	Georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat, gericht tegen het openbaar gezag.
Binnenlandse onlusten	Min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen, op verschillende plaatsen zich voordoend binnen een staat.
Oproer	Een min of meer georganiseerde plaatselijke gewelddadige beweging, gericht tegen het openbaar gezag.
Muiterij	Een min of meer georganiseerde beweging van leden van een gewapende macht gericht tegen het gezag waar zij onder gesteld zijn.

• M3 modelclausule oorlogsrisico en stakersrisico 2021

I. In deze clausule wordt verstaan:

onder oorlogsrisico:

- oorlog en op oorlog gelijkende handelingen, burgeroorlog, revolutie en opstand,
- uitwerking van achtergebleven torpedo's, mijnen, bommen en dergelijke oorlogswerktuigen, ook indien de schade in vredetijd is ontstaan,
- neming en aanhouding op last van hoger hand;

Kennedy Van der Laan

02

Toezicht: Molestverbod

Art. 3:38 Wft:

Het is een schadeverzekeraar met zetel in Nederland verboden schaden te verzekeren veroorzaakt door of ontstaan uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer of munitie die zich in Nederland voordoen.

Schadeverzekeraar met
zetel in Nederland

Onderlingen die
uitsluitend
schadeverzekeringen
aangaan m.b.t. groot
molest (art. 1:6 Wft)

- Ratio: Oorlogsrisico in Nederland bleek na WOII onverzekerbaar (géén onverantwoorde financiële risico's, geen nadeel overige verzekerden)
- Doel wetgever: Concentreren groot (oorlogs)molest risico bij onderlingen?
- Categorisch verbod tot het verzekeren van groot (oorlogs)molest.

In zee-, transport-, luchtvaart- en reisverzekeringen is het toegestaan risico's van molest te verzekeren in de algemeen gebruikelijke molestclausules, zolang DNB daartegen geen bedenkingen heeft geuit.

Leven- en natura-
uitvaartverzekeraars

Molestverbod
geldt niet voor

Verzekeraars met zetel in
andere lidstaat

Sinds 2012: Groot molest
dat zich buiten Nederland
voordoet

Is molestverbod nog wel houdbaar?

- Molestverbod geldt niet voor verzekeraar met zetel in andere lidstaat (level playing field);
- Toezicht op concentratierisico is al breder geborgd. EU-wetgeving (Solvency II) verplicht verzekeraar al tot beheersen concentratierisico (geïmplementeerd in Wft);
- Huidig verbod is “botte bijl”. Bemoeilijkt het coulance-uitkeringen in concrete gevallen in Nederland?

Persbericht Verbond na MH17:

Het Verbond van Verzekeraars bevestigt na consultatie van zijn leden dat verzekeraars in het geval van deze tragedie geen beroep zullen doen op de molestclausule. Het wettelijke verbod op het verzekeren van molest moet voorkomen dat verzekeraars onaanvaardbare financiële risico's op zich nemen in onder meer oorlogssituaties, met negatieve gevolgen voor de overige verzekerden. Daarvan is in dit geval geen sprake.

- Legt het Verbond het molestverbod hier goed uit?
- Is de uitleg van het molestverbod wel relevant voor de reikwijdte van de molestuitsluiting?

Is de uitleg van het molestverbod relevant voor de uitleg van de molestuitsluiting?

- Overtreding molestverbod tast privaatrechtelijke rechtshandeling niet aan (art. 1:23 Wft);
- Leidend wat contractspartijen zijn overeengekomen;
- Voldoende kenbaar dat molestuitsluiting aansluit bij molestverbod? (uitgesloten is (...) waaronder, maar niet beperkt tot art. 3:38 Wft (...)?
- Molestverbod en molestuitsluiting lopen niet (meer) gelijk. Beperking molestverbod in 2012 heeft niet geleid tot aanpassing molestuitsluiting;
- Reden temeer om molestverbod te schrappen?

03

Oorlogsrisico in de verzekeringsovereenkomst

Dwingend verzekeringsrecht: Opzegrecht

Artikel 7:940 BW lid 3.

Indien de verzekeraar de bevoegdheid heeft bedongen de overeenkomst tussentijds op te zeggen, komt de verzekeringnemer een gelijke bevoegdheid toe. Tenzij jegens hem is gehandeld met het opzet tot misleiding neemt de verzekeraar onderscheidenlijk de verzekeringnemer daarbij een termijn van twee maanden in acht. **Indien een verzekering dekking biedt tegen schade veroorzaakt door risico's als bedoeld in artikel 3:38 van de Wet op het financieel toezicht, kan, bij de verwezenlijking van een dergelijk risico of bij een dreiging van het ophanden zijn daarvan, de verzekeraar onderscheidenlijk de verzekeringnemer in afwijking van deze termijn van twee maanden, de overeenkomst met inachtneming van een termijn van zeven dagen opzeggen. De verzekeraar kan slechts tussentijds opzeggen op in de overeenkomst vermelde gronden welke van dien aard zijn dat gebondenheid aan de overeenkomst niet meer van de verzekeraar kan worden gevegd.**

Artikel 3:38 Wft

Het is een schadeverzekeraar met zetel in Nederland verboden schaden te verzekeren veroorzaakt door of ontstaan uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer of munitie die zich in Nederland voordoen. In zee-, transport-, luchtvaart- en reisverzekeringen is het evenwel toegestaan risico's van molest te verzekeren in de algemeen gebruikelijke molestclausules zolang de Nederlandsche Bank daartegen geen bedenkingen naar voren heeft gebracht.

Molestdefinities

VNAB MODULAIRE VOORWAARDEN VOOR ZAAK- EN BEDRIJFSSCHADEVERZEKERING VMZB 2021

4.1 MOLEST

Van de verzekering is uitgesloten zaak- respectievelijk bedrijfsschade veroorzaakt door of ontstaan uit molest:

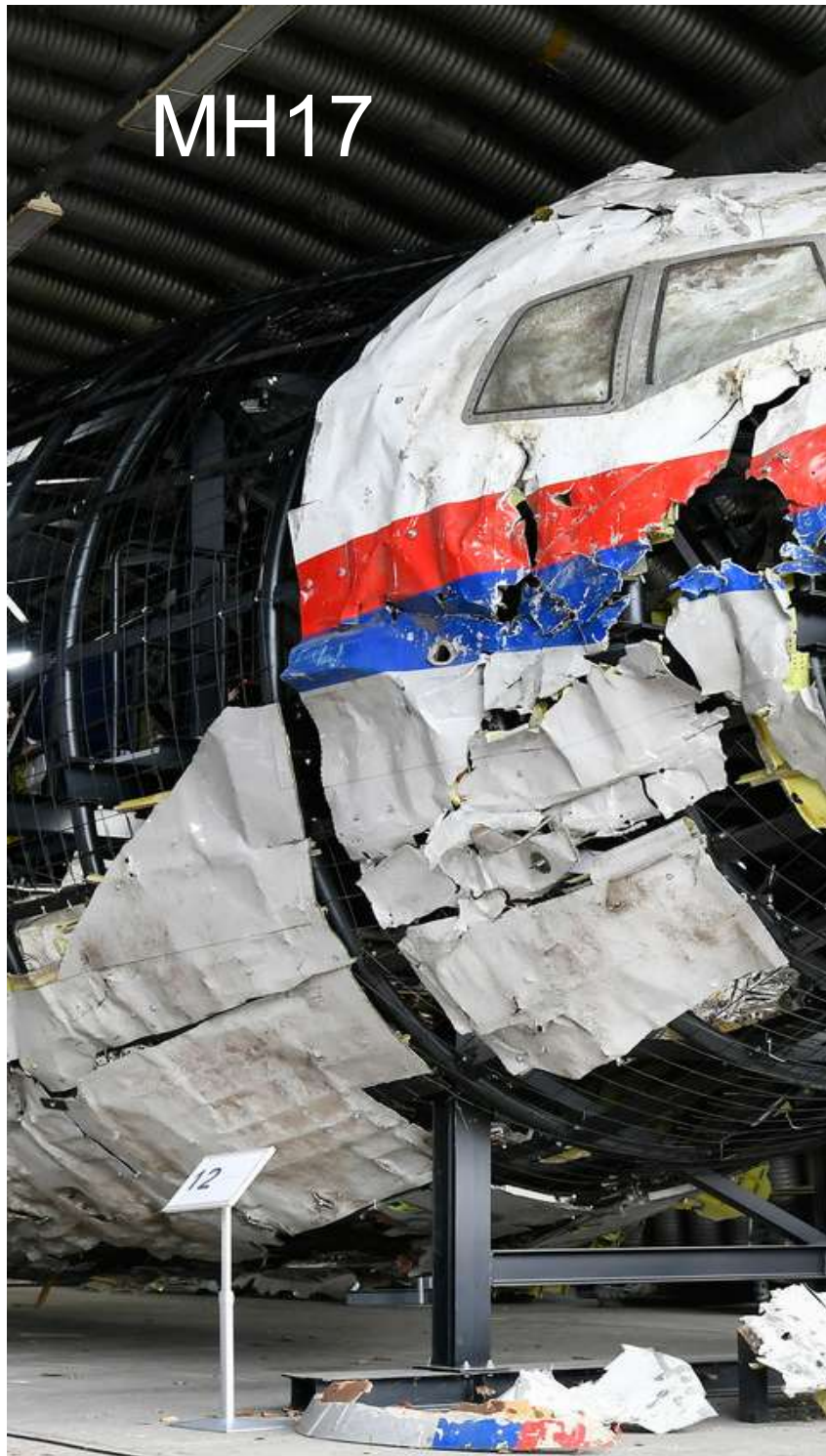
- gewapend conflict: elk geval waarin staten of andere daarmee vergelijkbare partijen elkaar, of de één de ander, met militaire machtsmiddelen bestrijden. Het gewapend optreden van militaire eenheden onder de verantwoordelijkheid van internationale organisaties zoals de Verenigde Naties en de Noord Atlantische Verdrag Organisatie wordt ook hieronder verstaan;
- burgeroorlog: een min of meer georganiseerde gewapende strijd tussen inwoners van dezelfde staat waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat is betrokken;
- opstand: georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat dat is gericht tegen het openbaar gezag;
- binnenlandse onlusten: min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen die zich op verschillende plaatsen binnen een staat voordoen;
- oproer: een min of meer georganiseerde, plaatselijke gewelddadige beweging die is gericht tegen het openbaar gezag;
- munitie: een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van een gewapende macht die is gericht tegen het gezag waaronder zij zijn gesteld.

MODELCLAUSULE M3 OORLOGSRISICO EN STAKERSRISICO 2021

I. In deze clausule wordt verstaan:

onder oorlogsrisico:

- oorlog en op oorlog gelijkende handelingen, burgeroorlog, revolutie en opstand,
- uitwerking van achtergebleven torpedo's, mijnen, bommen en dergelijke oorlogswerktuigen, ook indien de schade in vredetijd is ontstaan,
- neming en aanhouding op last van hoger hand;

Persbericht Verbond na MH17:

De oorzaak van de vliegtuigramp staat nog niet vast, al is het inmiddels zeer waarschijnlijk dat de ramp is veroorzaakt door een luchtdoelraket, mogelijk afgevuurd door pro-Russische separatisten in Oost-Oekraïne nabij Donetsk. Dat zou betekenen dat – naar de letter van de wet – dekking is uitgesloten aangezien sprake is van (groot) molest of terrorisme.

Het Verbond van Verzekeraars bevestigt na consultatie van zijn leden dat verzekeraars in het geval van deze tragedie geen beroep zullen doen op de molestclausule. Het wettelijke verbod op het verzekeren van molest moet voorkomen dat verzekeraars onaanvaardbare financiële risico's op zich nemen in onder meer oorlogssituaties, met negatieve gevolgen voor de overige verzekerden. Daarvan is in dit geval geen sprake.

- Wat moet verzekeraar dan stellen en bewijzen bij beroep op molestuitsluiting?

MH17 Groot molest/Terrorisme?

17-7-2014

Welke polissen kunnen hier bij betrokken zijn geweest?

- Vervoerdersaansprakelijkheidsverzekering Malaysia Airlines
- Cargo verzekering (goederen transport)
- Aansprakelijkheidsverzekering werkgever inzittende werknemers
- Reisverzekering inzittenden
- Ongevallen verzekering inzittenden
- Levensverzekering inzittenden
- Lokale property verzekeringen i.v.m neergevallen brokstukken
- Hull verzekering (casco Boeing 777)
- Hull War verzekering

- Gewapend conflict
- Burgeroorlog
- Opstand
- Binnenlandse onlusten
- Oproer
- Mouterij

Groot molest -
onverzekerbaar o.g.v. 3:38 Wft

- Terrorisme (via aparte pool)
- Sabotage
- Vordering
- Werkstaking
- Lock-out
- Bedrijfsbezetting
- Model-actie
- Rellen, relletjes of opstootjes
(incidentele geweldmanifestaties)

Klein molest -
verzekerbaar

Scheidslijn groot of klein moleest niet altijd scherp te trekken

Op 18 september verzamelden honderden mensen zich in Eindhoven op het 18 Septemberplein om te demonstreren tegen de avondklok. Beeld ANP

Klein Molest:

- Terrorisme
 - Sabotage
 - Vordering
 - Werkstaking
 - Lock-out
 - Bedrijfsbezetting
 - Modelactie
 - Relletjes of opstootjes
 - Vandalisme
- Verzekeraar bepaalt zelf of ze dekking wil bieden voor klein molest en wat daar dan precies onder valt.
- Dekking voor terrorisme en kwaadwillende besmetting (van flora en fauna) wordt sinds de aanslagen van 9/11 vaak uitgesloten of beperkt tot de NHT clausule.

Voorbeeld Terrorisme clausule:

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door of ontstaan uit het terrorisme als omschreven in de Clausule Terrorismedekking (NHT). Deze uitsluiting geldt niet voor zover dekking wordt verleend binnen de werking van de Clausule Terrorismedekking (NHT) en de Clausule Terrorisme uitsluiting.

Aandachtspunten NHT-clausule

- Geldt alleen voor aangesloten verzekeraars.

Co-assurantie: als leader aangesloten is en volgverzekeraar niet dan is er een dekkingshiaat!

- Geldt alleen voor Nederlandse risico's. Wat Nederlandse risico's precies zijn, is afhankelijk van het soort verzekering.

Onroerend goed: gelegen in NL

Voer- en vaartuigen: geregistreerd in NL

Reisverzekering < 4 mnd: gesloten in NL

Reisverzekering > 4 mnd: NL

AVB/BAV > gevestigd in NL

- NHT is een herverzekeringsspool met een limiet van 1 miljard EUR/jaar en max 75 miljoen per aangesloten verzekeraar

Casus: VMZB 2021 – Algemene molestuitsluiting

Stel: NL bedrijf heeft lokale vestiging in Polen

Casus: Allrisk property verzekering

Mondelez < > Zurich

NotPetya virus, een vijandige of oorlogszuchtige actie?

Relevante clausules

“alle risico's van fysiek verlies of schade aan Mondelez eigendom, met inbegrip van "fysiek verlies van of schade aan elektronische gegevens, programma's of software, met inbegrip van fysiek verlies of schade veroorzaakt door de kwaadwillige invoering van een machinecode of instructie (...).”

Daarnaast bood de polis ook dekking voor bedrijfsstilstand.

"werkelijk geleden verlies en extra kosten van de verzekerde tijdens de periode van onderbreking die rechtstreeks voortvloeien uit het niet functioneren van de elektronische gegevensverwerkingsapparatuur of media van de verzekerde."

“all risks of physical loss or damage to Mondelez’s property, specifically including “physical loss or damage to electronic data, programs, or software, including physical loss or damage caused by the malicious introduction of a machine code or instruction (...).”

“Actual Loss Sustained and extra expense incurred by the Insured during the period of interruption directly resulting from the failure of the Insured’s electronic data processing equipment or media to operate.”

Political Violence verzekering

Verzekering wereldwijd (excl. gesanctioneerde landen) afsluiten mogelijk voor:

Materiële schade en de daaropvolgende bedrijfsonderbreking

(voor zowel operationele risico's als vastgoed in aanbouw)

Typische uitbreidingen voor operationele risico's omvatten:

Ontzegging van toegang

Onderbreking van nutsvoorzieningen of diensten

Sloop en hogere bouwkosten

Extra kosten

Voorwaardelijke bedrijfsonderbreking

Tijdselement

Verlies van aantrekkingskracht

Aansprakelijkheid voor terrorisme

Typische uitbreidingen voor vastgoed in aanbouw omvatten:

Vertraging in het opstarten

Geavanceerde winstderving

Cover	Property policy	Political Violence policy
S&T	<ul style="list-style-type: none"> Covered within the Property policy for French locations including NCBR cover (Gareat) For locations abroad cover can be provided for with a sub-limit. 	<ul style="list-style-type: none"> Can offer DIC/DIL cover for French locations Can cover locations abroad on a primary basis or excess the Property sub-limit.
SRCC	<ul style="list-style-type: none"> Can be covered within the Property policy for French locations. No cover for locations abroad. 	<ul style="list-style-type: none"> Can offer cover for locations in France on a primary basis or excess the Property sub-limit. Can cover locations abroad
War	<ul style="list-style-type: none"> Not covered within the Property policy 	<ul style="list-style-type: none"> This cover can be included in the Political Violence policy

Kennedy Van der Laan

Vragen?

Kennedy Van der Laan

Amsterdam
Molenwerf 16
1014 BG Amsterdam
Postbus 58188, 1040 HD
+31 20 5506 666

Dekking voor en uitsluiting van oorlogsrisico's

Wat verstaan wij – in het kader van deze lezing – onder oorlogsrisico's? Discussie over mogelijk in licht van definities verbond.

Toezichtbeperkingen op dekken van oorlogsrisico's

Verzekeraar mag tussentijds opzeggen (7:940 lid 3 BW)

Dekking- en uitsluiting in concrete voorwaarden (op NL markt)

Uitgangspunt: Verzekeraar mag geen dekking verlenen voor groot molest

Mag alleen door onderlinge die uitsluitend groot molest /oorlogsrisico dekt (OOM)

Uitzonderingen

Algehele uitsluiting oorlogsrisico (als onderdeel van groot molest)

Zee-, transport-, lucht- en reisverzekering en, specifieke insluiting

Specifieke oorlogspolis (OOM?)

Leven- en natu-
uitvaartverzekeraars

Verzekeraars met zetel buiten Nederland

Zee-, transport-,
luchtvaart- en
reisverzekeringen

Relletjes in verschillende vormen (Oekraïners vs Russen in Nederland?)

MH17 casus (definities groot molest verbond)

Poolse raketinslag (brandpolis, definities groot molest verbond)

Vrachtwagen rijdt naar Oekraïne met goederen (Goederentransportverzekering, M3 modelclausule oorlogsrisico en stakersrisico 2021?)